

Örökségünk őrei – Fogadj örökbe egy műemléket

Szabályzat

Bevezető

Erdély tele van kreatív, intelligens és versenyre kész fiatalokkal, akik csak arra várnak, hogy új kihívásokkal nézzenek szembe. Ez a kihívás lehet egy műemlék népszerűsítése és védelme is.

2012-ben, amikor útnak indítottuk az Örökségünk őrei – Fogadj örökbe egy műemléket elnevezésű projektet, az volt a célunk, hogy a diákok kilépjenek a hagyományos történelmi előadások vagy idegenvezetések keretei közül, és önállóan fedezzék fel ezeknek az épületeknek a múltját, titkait. A Szórvány cselekvési terv részeként elindított, de ma már Erdély-szerte működő mozgalom az utóbbi időszak legsikeresebb, ifjúságnak szóló örökségvédelmi kezdeményezése, hiszen 13 megyében eddig több, mint 3600 diák vett részt benne.

Miről szól a verseny? A diákok kiválasztanak egy-egy műemléket, és az a feladatuk, hogy felfedezzék, és másokkal is megismertessék azokat az értékeket, történeteket, különleges eseményeket, amelyek egyedivé teszik azt. A sztorit, a különlegességet keresik: azt, ami kiemeli az épületet a többiek sorából.

Könyvtárakban, archívumokban keresgélnek, régi újságokat böngésznek, bejárják az épületeket, és felfedezik azok rejtélyeit.

A versenyben nemcsak a diákcsapatok vesznek részt, hanem bevonják a szakembereket, diáktársaikat, szüleiket, barátait is. Így született meg az a mozgalom, amelyet ma már Európában is büszkén népszerűsítünk, mivel a versenyzők leleményessége, ötletessége és fantáziája nem ismer határt.

Az Örökségünk Őrei mozgalom egy olyan generációt nevel, amely kíváncsi, és bátran kiáll a magyar épített örökségért. Ezt pedig nemcsak nyilatkozatokkal, hanem tettekkel is bizonyítja.

I. fejezet

Általános keret

(1) Jelen szabályzat, összhangban az iskolai versenyek szervezését és lebonyolítását szabályozó Keretmódszertannal, meghatározza az Örökségünk őrei – Fogadj örökbe egy műemléket elnevezésű verseny (a továbbiakban verseny) megszervezésére és lebonyolítására vonatkozó kereteket. A verseny általános iskolásoknak (5–8. osztályosoknak), illetve középiskolásoknak (9–12. osztályosoknak) szól.

(2) Az verseny országos szakaszát az Oktatási Minisztérium, a Kisebbségi és Parlamenti Kapcsolatok Főigazgatósága, illetőleg a Kisebbségi Igazgatóság szervezi az iskolai tanfelügyelőségek és az alárendelt oktatási egységek útján, a Romániai Magyar Demokrata Szövetséggel, az országon belüli és kívüli felsőoktatási és kutatóintézetekkel, a helyi közigazgatási hatóságokkal, kiadókkal, civil szervezetekkel, egyesületekkel, civil szervezetekkel, kulturális intézményekkel stb. együttműködve.

(3) Jelen verseny célja a nemzeti identitás megőrzése és erősítése, valamint a közösségen belüli szolidaritás szellemének újjáélesztése, az épített örökség védelme és népszerűsítése révén. A verseny ugyanakkor az alapvető kulturális és etikai értékeket, a *fair-play* szellemét, a versenyképességet és az interperszonális kommunikációt is támogatja.

(4) A verseny szakaszokban kerül megrendezésre (a továbbiakban fordulók), és nyitva áll az egyetem előtti oktatás minden formájának magyar anyanyelvű, általános iskolás vagy középiskolás tanulói előtt.

II. fejezet

A verseny megszervezése

(5) Ezen a csapatversenyen való részvétel ingyenes és fakultatív.

(6)

a. Minden csapat kiválaszt egy műemléket a saját településéről vagy térségéből.

b. Egy adott műemléket csak egyetlen csapat választhat.

c. Emiatt kérésre bárhol megszervezzük a sorshúzással egybekötött örökbefogadási ceremóniát, ahol minden csapat sorsot húz, és a sorszám függvényében választja ki a számára érdekes műemléket.

d. Amennyiben azt az épületet már előtte örökbe fogadta egy másik csapat, akkor egy másik épületet kell kiválasztani. Erre a célra a rendelkezésükre áll egy megyei lista, de szabadon is lehet (gyakorlatilag bármely) épületet választani.

e. A csapatoknak nem áll módjukban a verseny kezdeti fázisában örökbe fogadott műemléket lecserélni.

f. Az előző évben örökbe fogadott épületeket a következő évben más csapat nem fogadhatja örökbe, de az előzőleg örökbefogadó csapat folytathatja a megkezdett munkáját. A versenyen csak az idei munkájukat értékeljük.

g. A szervezők állandó tanácsadással állnak a csapatok rendelkezésére, telefonon (a kapcsolattartó telefonszáma: 0751259113, Jakab Ábel), e-mailen (info.oroksegunkorei@gmail.com) vagy az Örökségünk Őrei Facebook-oldalon keresztül.

h. A csapatok a részvételi szándékukat **2024. november 28-ig** jelezhetik a következő e-mailcímen: **info.oroksegunkorei@gmail.com**.

(7)

a. A verseny a következő fordulókból áll:

- **helyi fordulók: 2024. december 2–6-a között;**
- **megyei fordulók: 2025. január 20–26-a között;**
- **regionális fordulók: 2025. február 24-e és március 3-a között;**
- **országos forduló: 2025. március 28–30-a között.**

b. Amennyiben a jelentkezők alacsony száma nem teszi lehetővé a helyi vagy a megyei fordulók megszervezését, a tanfelügyelőségek, a Keretmódszertannal összhangban, dönthetnek úgy, hogy nem szervezik meg ezeket a fordulókat.

(8)

a. A verseny minden fordulóján 7 fős csapatok mérkőznek meg. Egy 7 fős csapat 6 diákból, valamint 1 vezetőtanárból áll. A diákoknak ugyanabból az iskolából kell lenniük.

b. Egy adott fordulón a korábbi fordulón továbbjutott csapatok versenyeznek egymással.

(9) A csapatok által végzendő feladatok leírása:

a. A diákok az örökbefogadott műemléket megismerik, felfedezik, bemutatják szűkebb és tágabb környezetüknek, programokat szerveznek benne, ismertető anyagokat készítenek stb. Érdeemes megnézni a korábbi évek csapatainak munkáját az Örökségünk Őrei Facebook-oldalon:

<https://www.facebook.com/OroksegunkOrei>

b. A műemlék megismerése (pl. felkeresni helytörténészt, utánanézni az épület/műemlék történetének könyvekben, korabeli sajtóban, régi képeket keresni, beszélgetni olyan személyekkel, akik ismerik az örökség múltját stb.).

c. Egy közösségi oldal létrehozása (Facebook kötelező, de lehet más is, Instagram, Twitter/X, TikTok), valamint a közösségi oldalra egy csapatbemutató posztolása, ami lehet szöveg, videó, prezentáció, kép vagy más is.

d. Rendezvények szervezése a műemlék népszerűsítésére (pl. *flashmob*, kiállítás, idegenvezetés, *slam poetry*, versest stb.), minimum 5 Facebook-bejegyzés és legalább 1 médiamegjelenés (TV, újságcikk, rádió).

e. Az a., b., c. és d. pontokban említett tevékenységeikről úgynevezett versenymappát hoznak létre a csapatok elektronikus formátumban. A versenymappának a lehető leginformatívabbnak kell lennie az értékelő bizottság számára.

f. A versenymappa formai követelményei:

- első fejezet: a csapat bemutatkozása;
- második fejezet: miért az adott emlékművet választotta a csapat?, mi motiválja a csapatot?, mik a csapat céljai?;
- harmadik fejezet: az offline tevékenységek ismertetése (az elvégzett tevékenységek részletes leírása, a tevékenységeken készült fényképek csatolása);
- negyedik fejezet: az online tevékenységek ismertetése (tevékenységek leírása *screenshotokkal* ellátva).

g. A versenymappát PDF formátumban kell elmenteni. Minden forduló esetén mind a szervezők részére, mind az aktuális értékelő bizottság részére el kell juttatni ezt a versenymappát.

h. **A regionális fordulóra továbbjutott csapatok – az a., b., c. és d. pontokban említett tevékenységek mellett, illetve a versenymappa összeállítása mellett – létrehoznak egy, az általuk választott műemlékhez kapcsolódó, 7-10 perces színdarabot is** (pl. megelevenítik a műemlék egy emlékezetes eseményét).

i. A verseny méltányosságát megtartandó, **az általános iskolások és a középiskolások külön-külön versenyeznek.**

(10) A csapatok kiválasztása a következő módon zajlik:

a. A helyi fordulók nyomán maximum 3-3 (értsd: 3 általános iskolás, illetve 3 középiskolás) csapat jut tovább a megyei fordulókra.

b. A megyei fordulók nyomán maximum 3-3 (értsd: 3 általános iskolás, illetve 3 középiskolás) csapat jut tovább a regionális fordulókra.

c. A regionális fordulók a következő 3 régióban fognak zajlani:

– első régió, partiumi régió: Szatmár megye, Bihar megye, Szilágy megye, Kolozs megye;

– második régió, szórványrégió: Arad megye, Hunyad megye, Temes megye, Fehér megye, Máramaros megye, Beszterce-Naszód megye, Brassó megye, Bukarest;

– harmadik régió, székelyföldi régió: Maros megye, Hargita megye, Kovászna megye.

d. Régióként 2-2 csapat jut tovább az országos fordulóra az általános iskolások, valamint a középiskolások kategóriájából. Ez legfeljebb 6 középiskolás csapatot, illetve legfeljebb 6 általános iskolás csapatot jelent.

e. **A továbbjutott csapatoknak minden forduló esetén lehetőségük van újabb tevékenységek végzésére és a versenymappák aktualizálására/kiegészítésére:**

– a megyei fordulók esetén 2025. január 19-éig;

– a regionális fordulók esetén 2025. február 23-áig;

– az országos forduló esetén: 2025. március 23-áig.

f. A verseny regionális fordulói az adott tanév februárjában/márciusában zajlanak, az országos forduló pedig az adott tanév márciusában kerül megrendezésre.

III. fejezet

Értékelés és pontozás

(11)

a. A helyi és a megyei fordulókön kizárólag az elvégzett tevékenységekről szóló versenymappákat értékeli az értékelő bizottság:

– 100% a tevékenységekről tudósító versenymappa): megjelent cikkek a csapatról újságban, rádió- és/vagy, tévémegjelenés – 15 pont; kreativitás, újszerű megoldások – 15 pont; saját cikkek, bejegyzések, online tartalom (Facebook-oldal) – 10 pont; épület megismerése, felkeresése – 10 pont; többnyelvű kommunikáció, nyitás a román közösség fele – 10 pont; iskolai közösség bevonása – 15 pont; tágabb közösség bevonása – 10 pont; népszerűsítés, bemutatók, figyelemfelkeltő akciók kreativitása, gyakorisága – 15 pont.

b. Az regionális fordulókön és az országos fordulón 70%–30%-os arányban rendre a versenymappát és a színdarabot értékeli az értékelő bizottság.

c. Az arányok részletes magyarázata pontokra lebontva:

– 70% a tevékenységekről tudósító versenymappa): megjelent cikkek a csapatról újságban, rádió- és/vagy, tévémegjelenés – 10 pont; kreativitás, újszerű megoldások – 10 pont; saját cikkek, bejegyzések, online tartalom (Facebook-oldal) – 10 pont; épület megismerése, felkeresése – 5 pont; többnyelvű kommunikáció, nyitás a román közösség fele – 5 pont; iskolai közösség bevonása – 15 pont; tágabb közösség bevonása – 5 pont; népszerűsítés, bemutatók, figyelemfelkeltő akciók kreativitása, gyakorisága – 10 pont.

– 30% a színdarab: ötletesség – 5 pont; szakmai tartalom – 15 pont; előadás kivitelezése, igényessége – 10 pont.

d. Ezen értékeléstípus a tanulók általános műveltségének, anyanyelvi kommunikációs kompetenciáinak, kulturális ismereteinek, kooperativitásának értékesítéséért szavatol a diákok kognitív képességeinek fejlesztése végett.

(12) A csapatok a regionális fordulókra és az országos fordulóra elkészített színdarab forgatókönyvét, valamint az előadás kellékeire vonatkozó igényeiket (zene, díszlet, vetítő,

hangszerek stb.) eljuttatják a fordulokat szervező iskolákhoz minimum 7 nappal az adott forduló időpontja előtt.

(13) Semelyik forduló esetében nem lehet fellebbezni. Sem a versenymappát, sem pedig a rövid előadást nem lehet megóvni egyik forduló esetében sem. Az értékelő bizottság döntése végleges minden forduló esetén.

(14) Az értékelő bizottságot a Keretmódszertannal összhangban állítják össze minden forduló esetében.

IV. fejezet

Díjazás és az eredmények jelentése az Oktatási Minisztérium irányába

(15)

a. A díjazandó csapatok hierarchiáját az elért pontszámok csökkenő sorrendjében állítják fel minden forduló esetében.

b. Az országos forduló díjazási irányelveit a Keretmódszertan határozza meg, melynek értelmében az Oktatási Minisztérium legfeljebb 3 díjat oszt ki (1. díj, 2. díj, 3. díj).

(16)

a. Az országos fordulón kiosztott hivatalos díjak mellett különdíjakat oszthatnak ki tudományos társaságok, egyetemek, szakegyesületek, helyi hatóságok, szponzorok stb.

b. A különdíjakat hozzá lehet csatolni az Oktatási Minisztérium által kiosztott díjakhoz, vagy függetlenül is ki lehet osztani őket.

c. Az országos forduló csapatainak vezetőtanárai részvételi igazolást kapnak az országos fordulót szervező megye tanfelügyelőségétől.

(17)

a. A következő dokumentumok által jelentik az Oktatási Minisztériumnak a végső eredményeket:

- a résztvevők listája;
- a végleges eredmények az elért pontok csökkenő sorrendje szerint rendezve;

– a díjazott tanulók listája, amely tartalmazza a kiosztott diplomák számát és a tanulók aláírását.

b. Az Oktatási Minisztérium kirendeltje megkap minden dokumentumot másolatban, valamint a 17. a.-ban megjelölt táblázatokat eredetiben. Az Oktatási Minisztérium által kiállított, de fel nem használt vagy érvénytelenített diplomákat is ehhez az iratcsomóhoz kell csatolni.

c. A végső eredményekről szóló táblázatokat, illetve a statisztikai jellegű táblázatokat EXCEL és PDF formátumokban kell elkészíteni.

V. fejezet

Záró rendelkezések

(18) A verseny szervezésére és lebonyolítására vonatkozó minden információt az egyes fordulókért felelős szervezőbizottságok elnökei, ügyvezető elnökei vagy alelnökei hozhatnak nyilvánosságra.

(19)

a. Az országos fordulón minden 1-től 10-ig terjedő létszámú tanulói csoportot rendszerint egy-egy kísérőtanár is felügyel.

b. Személyazonosságuk, valamint versenyzői státuszuk leellenőrzése végett a diákok minden fordulóra magukkal viszik az adott tanévre lepecsételt ellenőrzőjüket és/vagy a személyazonosító igazolványukat.

(20) Az országos forduló előtt a vonatkozó tanfelügyelőségek eligazítást tartanak az országos fordulón résztvevő diákoknak, a vezetőtanáraiknak és a kiskorú gyermekek szüleinek.

(21) Jelen szabályzat hatályban van, amíg nem kerül sor tartalmi változtatásra, vagy amíg a vonatkozó törvények nem módosulnak.